

ἔτος διέγνω ὅτι τὸ ὑπὲρ τὸν ναὸν τῆς Δεσποίνης ἀποκαλυφθὲν ἐν ἔτει 1897 κτίριον ἦτο μέγας βωμός, ἐν ᾧ κατὰ Παυσανίαν «οἱ Ἀρκάδες ἔθυσον ἱερεῖα πολλά τε καὶ ἄφθονα», ὅμοιος τὸ σχῆμα τῷ περιφήμῳ βωμῷ τῆς Περγάμου.

Ἀνῆλθε δὲ ὁ κ. Κοντόπουλος καὶ εἰς τὸ Λύκαιον ὄρος ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὁποίου ἐν κυκλικῷ χώρῳ 25 περίπου μέτρων παρετήρησε πλῆθος μικρῶν τεμαχίων ὀστῶν, ἐξ ὧν ὁρμώμενος φρονεῖ ὅτι ἐκεῖ ἦτο ὁ βωμός περὶ οὗ ὁ Παυσανίας λέγει «. . . ἐπὶ τούτου τοῦ βωμοῦ τῷ Λυκαίῳ Διὶ θύουσιν ἐν ἀπορρήτῳ· πολυπραγμονῆσαι δὲ οὐ μοι τὰ ἐς τὴν θυσίαν ἡδὺ ἦν, ἐχέτω δὲ ὡς ἔχει καὶ ὡς ἔσχεν ἐξ ἀρχῆς». Πρὸ τοῦ βωμοῦ δὲ τούτου ἀνεφάνησαν δύο λίθοι κατὰ χώραν κείμενοι, οἵτινες εἶνε ἴσως αἱ βάσεις τῶν ἐκεῖ ἰδρυμένων τὸ πάλαι δύο κιόνων, ἐφ' ὧν ἴσταντο ἀετοὶ ἐπίχρυσοι. Διὰ τὰς ἐργασίας ταύτας ἐδαπανήθησαν δρ. 1,764.

Ἐξηκολούθησαν δὲ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος καὶ αἱ ἀνασκαφαὶ ἐν Ἐπιδαύρῳ, περιορισθεῖσαι κυρίως εἰς τὴν ἐντελῆ ἀποκάλυψιν τοῦ ὑπολειπομένου μέρους τοῦ Γυμνασίου καὶ εἰς τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ πρὸς νότον τούτου οἰκοδομήματος, ὃ φαίνεται ὅτι εἶνε Βαλανεῖον. Πρὸς δυσμὰς δὲ τοῦ Ἀδάτου, ἔνθα ὡσαύτως ἀνεσκάφη χῶρός τις, εὐρέθη σπουδαιότητι ἐπιγραφῇ τῶν τελευταίων χρόνων τῆς Ε' ἑκατονταετηρίδος π. Χ. ἀναγράφουσα καὶ καθορίζουσα τὰς θυσίας, ἃς ἡ πόλις τῶν Ἐπιδαυρίων ἐτέλει τῷ Ἀσκληπιῷ καὶ τῷ Ἀπόλλωνι κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν Ἀσκληπιείων, ὡς φαίνεται. Ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐθυσιάζοντο δύο βόες, ὁ μὲν τῷ Ἀπόλλωνι, ὁ δὲ τοῖς σὺν τῷ Ἀπόλλωνι λατρευομένοις θεοῖς. Ἐπὶ δὲ τοῦ βωμοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐθυσιάζοντο τρεῖς βόες, ὁ μὲν τῷ Ἀπόλλωνι, οἱ δὲ δύο ἕτεροι τοῖς σὺν τῷ Ἀσκληπιῷ λατρευομένοις θεοῖς καὶ θεαῖς. Συγχρόνως δὲ ἐθυσιάζετο ἀλέκτωρ τῷ Ἀσκληπιῷ, ἀλεκτορὶς τῇ Ἀθητῇ καὶ ἑτέρα τῇ Ἀρτέμιδι· προσεφέροντο δὲ καὶ τὰ διὰ τὰς θυσίας ἀναγκαῖα, σίτος, κριθαὶ καὶ οἶνος. Οἱ μνηροὶ

δὲ τῶν θυσιαζομένων βοῶν κατενέμοντο τοῖς θεοῖς, τοῖς ἱερομνήμοσι, τοῖς ἀοιδοῖς καὶ τοῖς φρουροῖς, οἷς ἐδίδοντο πρὸς τούτοις καὶ τὰ ἐντόσθια. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ λίθῳ εἶνε κεχαραγμένη καὶ ἄλλη λίαν ἐνδιαφέρουσα ἐπιγραφὴ ὑστερωτέρα κατὰ τι, ἐν ἣ πρόκειται περὶ ἀποδόσεως χρηματικοῦ ποσοῦ, ὃ οἱ Ἐπιδαύριοι ὤφειλον τοῖς ἐν Ἀρχαδικῇ τινὶ κώμῃ παρὰ τὴν Μαντίνειαν οἰκοῦσιν Ἐλισφασίοις. Ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς ταύταις ἐδαπανήθησαν δρ. 7,363.

Ὑπολείπεται εἰσέτι νὰ εἰπωμεν βραχέα τινὰ περὶ τῶν ἐν Θέρμῳ ἀνασκαφῶν, περὶ τῶν σπουδαιοτάτων τῶν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἀνασκαφῶν τῆς Ἑταιρείας. Κατὰ τὰ ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ ἐνεργοῦντος τὰς ἀνασκαφὰς ταύτας ἐφόρου ἀρχαιοτήτων παρὰ τῇ Ἑταιρείᾳ Γεωργίου Σωτηριάδου ἀνακοινοῦμεν ὑμῖν τὰ ἐξῆς :

Διὰ τῶν ἀνασκαφῶν τοῦ λήξαντος ἔτους ὅχι μόνον ἐβεβαιώθη ὅτι τὸ ἀνασκαπτόμενον ἀπὸ τοῦ 1897 ἱερὸν ἦτο τὸ τοῦ Θερμίου Ἀπόλλωνος, ὡς εἶχεν ἔκτοτε προΐδει ὁ κ. Σωτηριάδης, ἀλλὰ καὶ ἀνεκαλύφθη αὐτὸς οὗτος ὁ ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, ναὸς ἐκ ξύλου κατεσκευασμένος, πρωτοφανὴς ἐν Ἑλλάδι, περίεργος καὶ διδακτικώτατος. Οὗτος εἶνε ναὸς δωρικός περίπτερος, ὅστις εἶχε δεκαπέντε κίονας κατὰ τὰς μακρὰς πλευρὰς καὶ πέντε κατὰ τὰς μικρὰς. Εἶχε δὲ ὁ σηκὸς κατὰ τὸ μέσον καὶ ἐσωτερικὴν κίονων στοάν, ὧν αἱ βάσεις πᾶσαι, δέκα τὸν ἀριθμὸν, σώζονται· πρόναον δὲν εἶχε, εἰμὴ μόνον ὀπισθόδομον ἔχοντα ἐν τῷ μέσῳ βᾶσιν κίονος. Ἦτο δὲ ὠκοδομημένος ὁ ναὸς ἐν μέρει ἐπὶ μεγάλῳ ἐκ χώματος βωμοῦ ἐν ᾧ τέφρα καὶ πλῆθος κεκαυμένων ὀστέων. Ὑπὸ τὸ δάπεδον δ' αὐτοῦ ἀπεκαλύφθησαν καὶ παντοῖα τοιχώματα τὰ ὁποῖα ἀνῆκον ἴσως εἰς σηκὸν καὶ ὀπισθόδομον παλαιότερου ναοῦ περιβαλλομένου ὑπὸ περιστάσεως ἐλλειψοειδοῦς, ἥς σώζονται αἱ βάσεις τῶν κίονων πιθανώτατα ξυλίνων. Καὶ ἄλλα δὲ τοιχώματα ἐν τῷ αὐτῷ στρώματι